

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00 и 102/09), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) а у складу са чланом 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ», број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2008. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-14/09
Сарајево, 14.04.2010. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1. НАЛАЗИ.....	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине извршила је преглед финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2008. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2008. године.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са Законом о финансирању политичких странака и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Српска радикална странка Републике Српске није испоштовала одредбе члана 6., члана 8. став (1), члана 11. став (1), став (3) и став (4) Закона финансирању политичких странака јер није пријавила прилоге, финансирала се забрањеним прилозима, није доставила тражену документацију, не води адекватне евиденције прихода и расхода и извјештај није попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Прегледом, односно контролом финансијског извјештаја, осим горње напомене нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији БиХ (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2008. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2008. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ», број: 103/08).

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји велика могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

У годишњем финансијском извјештају за 2008. годину Српска радикална странка Републике Српске је исказала приход у износу од 249.017,65 КМ, што је исказано у наредној табели:

Ред.бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у укупном приходу %
1	Чланарина	0,00	
2	Прилози физичких лица	0,00	
3	Прилози правних лица	0,00	
4	Приходи од имовине	0,00	
5	Приходи од пр.лица	0,00	
6	Приходи од поклона	0,00	
7	Приходи из буџета	248.633,37	99,85%
8	Остали приходи	384,28	0,15%
	Укупни приходи:	249.017,65	100,00%

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске је остварила расходе у износу од 376.672,24 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска радикална странка Републике Српске. Скраћени назив странке је СРС РС. Странка је регистрована у Основном суду у Бањој Луци, број уписа Р-И-1/93. Сједиште Српске радикалне странке Републике Српске је у Бањој Луци, улица Видовданска бр. 53.

Лице овлашћено за заступање странке је Миланко Михајлица, предсједник странке.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2008. годину је Милијана Дакић.

Организациону структуру странке чине:

- Сједиште Српске радикалне странке РС Бања Лука
- 39 општинских одбора и
- одбор Брчко Дистрикт.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке Републике Српске за 2008. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора одржаних у октобру 2008. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је Српска радикална странка Републике Српске у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10. Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења Закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама политичке странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

У претходном периоду извршена је ревизија и преглед годишњих финансијских извјештаја Српске радикалне странке Републике Српске за 2005. и 2006. годину, а за 2007. годину је извршена ревизија финансијских извјештаја у просторијама странке. Након обављених прегледа, односно ревизије финансијских извјештаја ове политичке странке, издат је извјештај са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије да странка треба да поступа у складу са одредбама члана 6., члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Нереализоване препоруке

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2008. годину, утврђено је да политичка странка и даље крши одредбе члана 6., члана 8. став (1), члана 11. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

Српска радикална странка Републике Српске је прекршила одредбе члана 6. Закона о финансирању политичких странака.¹

Странка, за рад Општинског одбора Прњавор, користи без накнаде просторије које су власништво Српске демократске странке – Општински одбор Прњавор, те је на тај начин остварила прилог који није пријавила, што је супротно одредбама члана 6. Закона о финансирању политичких странака.

Странка није испоштовала одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.²

Странка је остварила забрањени прилог користећи без накнаде пословне просторије у власништву: Општине Нови Град,³ Општине Босански Брод, односно користи просторије у згради бившег Суда за прекршаје у Босанском Броду, Општине Добој, Општине Невесиња канцеларија се налази у старој згради Општине. Странка је такође остварила забрањени прилог у износу од 185,12 КМ, јер је Општина Нови Град у 2008. години платила рачуне за електричну енергију, односно платила је трошкове електричне енергије у име Српске радикалне странке Републике Српске као и осталих странака које користе просторије ове Општине, што је супротно одредбама члана 8. став (1) Закона.

Странка је од Синдикалне организације Рудник и термоелектрана Угљевик примила прилог у износу од 100,00 КМ,⁴ а који је забрањен Законом о финансирању политичких странака.

Српска радикална странка Републике Српске није испоштовала одредбе члана 11. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.⁵

¹ Према одредбама члана 6. Закона о финансирању политичких странака, ако укупан из прилога једног лица из члана 4. став (1) премашује 100 КМ, та уплата се мора унијети у финансијски извјештај у складу са чланом 11. Закона.

² Државни, ентитетски и кантонални органи, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, предузећа која су по самој својој дјелатности искључиво непрофитна, вјерске заједнице, као и привредна удружења у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу финансирати политичке странке.

³ Акт Општине Нови Град број 01-374-42/09 од 07.04.2009. године.

⁴ Извод број 23 од 10.07.2008. године Павловић Интернационал банка А.Д. Слобомир – Бијељина.

⁵ У складу са одредбама члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака, странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија, а у складу с тим донесен је Правилник о годишним финансијским извјештајима политичких странака којим су прописани садржај и форма финансијског извјештаја („Службени гласник БиХ“ број 61/06).

Према одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака, политичке странке су обавезне да воде евиденције о својим приходима и расходима.

У складу са чланом 11. став (4) Закона о финансирању политичких странака, сва лица која су обавезна да поднесу извјештај, морају поднијети и додатне извјештаје на захтјев Централне изборне комисије БиХ.

Финансијски извјештај није попуњен у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06). Финансијски извјештај је непотпун, односно садржи податке само за главни одбор.

- Странка у Обрасцу 1-1 финансијског извјештаја (Територијална структура политичке странке) није исказала организациону структуру странке и то 39 општинских одбора и Одбор Брчко Дистрикт, што је супротно одредбама члана 10. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.⁶
- У Обрасцу 2 финансијског извјештаја (Преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) странка није исказала сљедеће трансакцијске рачуне: трансакцијски рачун број 5510290001390510 на који је Општина Власеница⁷ уплатила средства из буџета Општине, трансакцијски рачун број 5550060002362935 отворен код Нове банке а.д., трансакцијски рачун број 5510140000822146 отворен код УниЦредит банке Бања Лука, трансакцијски рачун број 5540020000039123 отворен код Павловић банке РЈ Угљевик, за који је странка накнадно доставила изводе те је на основу њих утврђено да је остварен промет у износу од 21.635,60 КМ у 2008. години. Непријављивањем рачуна странка је поступила супротно одредбама члана 11. Правилника.⁸
- Странка није исказала промет благајне за Општински одбор Угљевик, а који је остварила у износу од 17.030,00 КМ у 2008. години, што није у складу са одредбама члана 12. Правилника.⁹
- Странка у Обрасцу 3 (Укупни приходи политичке странке) није исказали прилоге које је примила од правних лица у износу од 150,00 КМ, чиме је прекршила члан 13. став (1) Правилника.¹⁰ Такође, странка у Обрасцу 3-б (Прилози правних лица већи од 100 КМ) није исказала прилоге које је добила од правних лица Синдикалне организације Рудник и термоелектрана Угљевик у износу од 100,00 КМ и прилог у износу од 50,00 КМ који је добила од предузећа Интер транс а имала је обавезу исказати као прилог правног лица мањи од 100,00 КМ, што није у складу са одредбама члана 15. Правилника.¹¹

⁶ Према одредбама члана 10. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака у Образац 1-1 (Територијална структура политичке странке) уносе се за све нивое организовања (главне канцеларије, ентитетске, кантоналне, општинске и друге организације) сљедећи подаци: назив организационог дијела политичке странке и адреса, број телефона и факса.

⁷ Акт Општине Власеница број 05/1-40-18/2010 од 22.01.2010. године.

⁸ Члан 11. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака налаже да се у Образац 2 (Преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) уносе сљедећи подаци: назив организационог дијела, број рачуна, назив банке стање рачуна на дан 01 јануар, укупан промет улаза, укупан промет излаза као и стање на дан 31. децембар за годину за који се извјештај подноси.

⁹ Члан 12. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака налаже да се у образац 2-1 (Преглед стања благајне), уносе сљедећи подаци: назив организационог дијела странке, салдо благајне на почетку периода, укупни улази у благајну, укупни излази из благајне и салдо благајне на крају периода.

¹⁰ Члан 13. став (1) Правилника налаже да се у Образац 3 (Укупни приходи политичке странке – извори финансирања) уносе сљедећи подаци: Чланарине, Финансијски прилози физичких лица, Прилози правних лица, Приходи од имовине политичке странке, добит правних лица у власништву политичке странке, приходи од поклона и услуга које странка није имала обавезу платити, приходи из буџета и укупни приходи политичке странке у извјештајном периоду по свим основима.

¹¹ У складу са чланом 15. Правилника у Образац 3-б (Прилози правних лица већи од 100 КМ) уносе се сљедећи подаци: назив организационог дијела политичке странке, укупан износ прилога чија је појединачна вриједност мања од 100 КМ, назив правног лица чији је прилог већи од 100 КМ, идентификациони број од надлежног пореског органа, датум када је прилог дат и износ прилога.

- Странка је у оквиру Укупних прихода политичке странке исказала приходе из буџета у мањем износу од стварног за 19.996,84 КМ. У Обрасцу 3-ф финансијског извјештаја (Приходи из буџета) странка није пријавила приходе који су јој уплаћени из буџета општина: Општина Угљевик је уплатила износ од 9.000,00 КМ, Општина Власеница износ од 1.584,00 КМ, Општина Лопаре износ од 695,36 КМ и Општина Мркоњић Град је уплатила средства у износу од 8.717,48 КМ, чиме је поступила супротно одредбама члана 19. став (1) Правилника.¹²
- Странка је у Обрасцу 4 (Расходи политичке странке) укупне трошкове исказала у мањем износу од стварних за 36.828,10 КМ, што је није у складу са одредбама члана 20. Правилника.¹³
- У Обрасцу 4-1 финансијског извјештаја (Режијско-административни и остали трошкови) странка је исказала трошкове само за Главни одбор, при чему није исказала трошкове закупа за општинске одборе: ОО Пале у износу од 2.700,00 КМ, ОО Требиње у износу од 6.000,00 КМ, ОО Чајниче у износу од 600,00 КМ, ОО Фоча у износу од 1.176,00 КМ, ОО Бијељина у износу од 3.000,00 КМ, ОО Источно Ново Сарајево у износу од 2.160,00 КМ, ОО Теслић у износу од 145,80 КМ.¹⁴ За ОО Угљевик нису исказани у извјештају: трошкови за одржавања у износу од 335,04 КМ, трошкови за гориво у износу од 350,00 КМ, трошкови за електричну енергију у износу од 397,17 КМ, трошкови за ПТТ услуге у износу од 1.103,47 КМ, остале трошкове у износу од 1.820,00 КМ, трошкове за остале непроизводне услуге у износу од 7.500,91 КМ, трошкове за репрезентацију у износу од 4.969,05 КМ и трошкове платног промета у земљи у износу од 132,26 КМ, те је на тај начин исказала трошкове у мањем износу од стварних за 32.389,70 КМ. На основу напријед наведеног утврђено је да странка није исказала трошкове у износу од 32.389,70 КМ, што није у складу са одредбама члана 21. Правилника.¹⁵
- У Обрасцу 4-2 (Трошкове пропаганде) странке је исказала само за главни одбор странке. За ОО Угљевик странка није исказала трошкове пропаганде у износу од 4.438,40 КМ и то: трошкове огласа и рекламе у износу од 2.720,00 КМ, трошкове огласа на радију, телевизији у износу од 1.558,40 КМ и трошкове за плакате у износу од 160,00 КМ, што је супротно одредбама члана 22. Правилника.¹⁶

¹² У складу са чланом 19. став (1) Правилника Образац 3-ф (Приходи из буџета) попуњава се на нивоу политичке партије и у њему се евидентирају сва средства из буџета свих нивоа власти која је политичка странка примила у извјештајном периоду.

¹³ У складу са чланом 20. Правилника у Обрасцу 4 (Расходи политичке странке) исказују се подаци о расходима политичке странке и то сљедећи подаци: режијско-административни и остали трошкови изражени у КМ са детаљима у Обрасцу 4-1 и трошкови пропаганде са детаљима у обрасцу 4-2.

¹⁴ Акт Општине Теслић о кориштењу пословних простора Општине.

¹⁵ У складу са чланом 21. Правилника у Образац 4-1 (Режијско-административни и остали трошкови) уносе се сви трошкови изузимајући трошкове пропаганде и то сљедећи подаци: назив организационог дијела политичке странке, врста трошка, конто и износ.

¹⁶ Према одредбама члана 22. Правилника у Образац 4-2 (Трошкови пропаганде) уносе се сљедећи подаци: назив организационог дијела странке, врста трошка и то: трошкови штампања плаката и плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и слично у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима и остали трошкови, конто и износ.

- У Обрасцу 5 финансијског извјештаја (Позајмице, кредити и дугови) странка је исказала обавезе према добављачима у једном износу од 19.293,00 КМ које потичу из ранијих година и није познат рок враћања, што је супротно одредбама члана 23. став (1)б) Правилника.¹⁷
- На основу наведеног утврђено је да странка није водила адекватне евиденције о својим приходима и расходима, и да у годишњем финансијском извјештају није исказала све приходе и расходе које је остварила у 2008. години, чиме су прекршене одредбе члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.
- Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је актом број 03-07-6-14/09 од 12.01.2010. године затражила од странке да јој достави копије извода са непријављених трансакцијских рачуна. Странка није поступила по захтјеву, односно није доставила тражене копије извода са непријављених трансакцијских рачуна, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Трошкови предизборне кампање

Српска радикална странка Републике Српске је поступила у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно у сврху изборне кампање је потрошила 157.703,24 КМ.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹⁸ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Српска радикална странка Републике Српске је у сврху изборне кампање за Локалне изборе 2008. године могла потрошити 424.090,45 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци Републике Српске да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбама члана 6. Закона о финансирању политичких странака, односно да пријављује прилоге странке,*
- *да поступа у складу са одредбама члана 8. став (1) Закона, односно да се не финансира из извора који су забрањени Законом и*

¹⁷ У складу са чланом 23. став (1)б) Правилника у Образац 5 (Позајмице, кредити и дугови) у табелу 5.2 (Укупне обавезе по дуговањима) уносе се сљедећи подаци: назив повјериоца, износ дуга, датум настанка дуга, висина рате и рок враћања дуга.

¹⁸ Члан 15.10 став 2. истог члана прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да поступа у складу са одредбама члана 11. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака, да води адекватне евиденције о својим приходима и расходима, да финансијске извјештаје подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине у форми прописаној Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака те да доставља и подноси и друге извјештаје на захтјев ЦИК БиХ.*

КОМЕНТАР

Српска радикална странка Републике Српске није се очитовала на налазе ревизије и мишљење ревизора дато у прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2008. годину који јој је достављен 08.03.2010. године.

Мр. Хасида Гушић, шеф Службе за ревизију – ревизор

Велиборка Крављача, помоћник ревизора